THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINEBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

67 Elizabeth Street Telephone Main 4582

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mail Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd 1913

גרייט זיך צו דער גרינדונגס-פערזאמלונג

זייט מיר האבען פערעפענטליכט אינזערע אויפרופען, אז א גרויסע ארדנונג זאל גרייטגעבראכט ווערען אין די היגע קהלישע ענינים, האבען זיך פיעלע אנגעזעהענע כלל־טהיער צו אינז געווענדעט ווענען דיעזען ענין.

אלע זענען מיט דער מיינונג, אז ווייטער אזוי לאזען געהן ווי עס איז יעצט, איז אוממעגליך, און אז עטוואס מוז געטהאן ווערען.

איינינג אבער, וועלכע זענען פאלשטענדיג איינשטימיג מיט אנזערע געדאנקען, גלויבען אבער דאך נים אין דער אויספיהרבארקייט פון דער זאך, אז עס זאל געלונגען צו גרינדען א פערבאנד פון אידישע פערעיינען פאר געמיינזאמע צוועקען.

זייער הויפט ארגומענט אין דער וויכטיגסטער איז פאלגענדער:

אויב וועלכער עס איז צד וועט רופען די פערזאמלונג, אויף וועלכען די זאך זאל דיסקוטירט און בעשלאסען ווערען, וועלען זיך די אנדערע פון דעם אבשאקלען, און נים וועלען האבען מיט דעם צוטהאן.

אויב, טענה'ן זיי, די פערזאמלונג וועט איינגערופען ווערען פון די שוחל־אידען, וועלען די פיעלע ראדיקאלע ארגאניזאציעס נים האבען צו דעם קיין צוטרייען, און עס אויסטייטשען אלס א פעראייניגונג פאר שוחל־ענינגס. פערקעהרט ווידער, וועט די איינבערופונג קומען פון א ראדיקאלער ארגאניזאציע, וועלען זיך די שוחל־אידען בעציהען צו דעם מיסטרויאיש.

זיי ראטהען אונז דארום, אז דער „אידישער זשורנאל", וועלכער האט דעם געדאנק פון פעראייניגונג ארויסגעבראכט, זאל איך זיך נעהמען די עובדה צוזאמענצוברייגגען די פערשיעדענע צדדים צו א פערשטענדניס.

זיי פאדערען, אז דער „אידישער זשורנאל" זאל די פערזאמלונג איינרופען.

אויב דער רוף וועט קומען פון דער צייטונג, ערקלעהרען זיי, ווי־לען זיך אלע צדדים אברופען, ווייל קיינער וועט נים חדשד זיין, אז דער „אידישער זשורנאל" דענקט עטוואס אנדערש ווי דאס, אז א פעראייניגונגס־פערבאנד זאל עטאבלירט ווערען.

נאך פיעל איבערלעגונג, — האבען מיר איינגעזעהען, אז א גרויסער אמת ליעגט אין די ווערטער פון די יעניגע, וואס פערלאנגען, אז דער רוף זאל נים קומען פון קיין פעראיין, נאר פון דער אינפארטייאישסטער שטאטישער אינסטיטוציע — דער „אידישער זשורנאל".

מיר האבען בעשלאסען דעם פערזוך צו מאכען און נעהמען אויף זיך די אויפגאבע, צוזאמענצורופען די ערשטע פערזאמלונג.

מיר ווילען זיך אבער נים ווענדען צו די בעזונדערע ארגאניזאציעס, שוחלען און פעראיינען.

אנשטאט זיי וועלען מיר געהן צום פאלק גופא.

די פערזאמלונג, וואס דער „אידישער זשורנאל" האט בעשלאסען איינצורופען, וועט נים זיין קיין דעלעגאטען־קאנפערענץ, נאר א מאסען־פערזאמלונג.

אין פערלויף פון די קומענדע עטליכע טעג וועט דער „אידישער זשורנאל" צוזאמענרופען א פאלקס־פערזאמלונג, וואו דער פלאן פון פעראיינינגונג וועט פארגעלעגט ווערען.

דער ערפאלג פון יענער פערזאמלונג, דארף צייגען די רעזולטאטען, אז מען מיינט נים מעהר צו רעדען, נאר איבערגעהן צו טהאטען.

דער בעזוך אויף דער פערזאמלונג, וועט צייגען, אויף ווי ווייט די היגע אידען ווילען האבען פעראייניגונג.

מיר האבען אונזער זאך געטהאן — יעצט בלייבט פאר אייך צו צייגען, צו איהר ווילט מאכען א סוף צו דעם יעצטיגען כאאטישען צו־שטאנד און שאפען א הארמאנישען פערבאנד פאר'ן וואוילזיין פון דער היגער אידישער בעפעלקערונג.

גרייט זיך צו דער ערשטער גרינדונגס־פערזאמלונג!

מיר וועלען געווים פערשפילען

די לעצטע דייטשע בעריכטען מעלדען, אז די דייטש־עסטרייכישע ארמייען דרינגען אריין אלץ טיעפער אין לובלינער גובערניע, און אז די ארמייען זענען שוין אין גאנצען 30 מייל פון דער אלטער אידישער שטאט — לובלין.

די ארמייען דרינגען אריין, און ברענגען מיט זיך ווידער אלע שרעקען פון דער מלחמה פאר דער בעפעלקערונג פון יענער געגענד.

אין לובלינער גובערניע האבען זיך שוין פריהער, ביי דער ערשטער עסטרייכישער אפענסיוו אבגעשפיעלט בלוטיגע שלאכטען.

די צוזאמענשטויסען ביי קראסניק, וועלען לאנג פערבלייבען אין דער בלוטיגער קריעגס־געשיכטע.

פיעלע שטעדט און שטעטלאך, מאסען הויזען, פערטריבענע און פערוואגלטע, הונגעריגע און היימלאזע, זענען געווען דער רעזולטאט פון יענער אפענסיוו.

אבער אפנים דער שטן זיך פערשוואונדען צו נעהמען נקמה פון יענעם געגענד.

נאך מיט ווענינ בלוט האט זיך אנגעזעטיגט די ערד דארטען, און דאס בלוטיגע שפיעל איז דארום בענייט געווארען.

וואס די גראנאטען פון די עסטרייכישע האוויצערס האבען דאמאלס איבערגעלאזען, וועט יעצט זיין א ציעל־ברעט פאר די פרישע שראפנעל לען פון די עסטרייכיש־דייטשע ארמייען.

וואס די שווערד פון שינא האט דאמאלס איבערגעלאזען, וועט יעצט פערניכטעט ווערען.

מיר ווייסען נים, וואס דער רעזולטאט פונ'ם יעצטיגען אנגריף וועט זיין. איין זאך איז אבער זיכער, אז די אידען פון לובלינער גובערניע וועלען געווים פערלירען.

וועלכער צד עס זאל אין יענער שלאכט נים זיעגען, די דארטיגע אידען וועלען געווים זיין דער קרבן, וועמען „מארס" וועט פערצעהרען.

דער צויבער־פון מזרח פערפיום

ווערט אויסגידריקט אין יעדער פערזיעגעלט פעקעל פון

"SALADA"

אויסגעקליבענע בלעטלעך פון די פיינסטע פלאנטאציעס, בערוהמט אלס טהעע מיט עדעלע בע'טעמ'קייט.

„ס א ל א ד א" איז פריש און ריין פון שטויב.

שווארץ געמישט אדער גרין

טרויעריגער גורל פון גזנעראל אויפענבערג

איז אמאל געווען עסטרייכישער קריעגס מיניסטער, און איצט שמאכטעט ער אין פריזאן פאר זיינע מפלות אין סערביען.

די נעשיכטע פון עסטרייכישען געגנעראל באראן אויפענבערג, דער געוועזענער קאמאנדיר פון דער עסטרייך אונגארישער ארמעע אין סערביען איז א זעהר איכטערעסאנטע אבער אויך טרויעריגע, דיי־עזער אונגלייקליכער גענעראל איז פון זיין גרויסקייט און הויכע! דאנג ארונטערגעפאלען צו דער נידריגסטער און קלעגליכער מדרגה פון א פריזאנער אין איינעם פון די וויינער פריזאנס, און זיין רום ווערט שטענדיג בעוויאכט ער זאל זיך מיט קיינעם נישט קענען דורכפיידען אדער דורכשרייבען.

דער סוד פון דיעזען גענעראלס שיק־זאל ווערט געהאלטען אין נעהיים און זעהר וויניג ווייסען וועגען די אורזאכען איבער וועלכע דיעזער גענעראל איז אזוי נידריג געפאלען. די צייטונגען פון ווייען איז אפי־לו פערבאטען צו דערמאהנען זיין נאמען, און די מיטגליעדער פון אונגארישע פאר־לאמענט, וועלכע עטליכע מאל אינטער־פעלירט וועגען איהם, האבען בעקומען א וואונק פון אייבען צו לאזען די גאנצע אנ־געלעגענהייט פאלען.

ליגט די לעצטע ידיעות פון ווייען האט מען גענעראל אויפענבערג ארעס־טירט ווען ער האט געוואלט ארויספאהרען פון ווען איהם אפילו זיך נישט געלאזט דורכשרייבען מיט זיין פאמיליע און נים מיט זיינע לאיערס. ער האט געוואלט פאהרען נאך דער שווייץ, וואו ער האט געוואלט פערפענסליכען א בוך וועגען זיינע ערפאהרונגען און אנדערע כידות, וועלכע וואלטען איהם ריין געוואשען פון די בעשולדיגונגען וואס ווערען אויף איהם ארויסגעווארען פאר די מפלות פון דער עסטרייכישער ארמעע אין סערביען. ער האט געוואלט אין דיעזען בוך בעווייזען, אז שולדיג איז דעם איז נישט ער נאר דער עסטרייכישער הויפט קאמאנדיר ערצהערצאג פריעדריך.

מיר ווייסען אין קורצען איבערגעבען די געשיכטע פון דיעזען גענעראל, וועל־כער איז פון א גרויסער קאריערע ארונ־טערגעפאלען און געווארען אן ארעס־טאנט:

גענעראל אויפענבערג אלס געוועזע־נער קריעגס מיניסטער פון עסטרייך און איינער פון די גרויסע מיליטער עקספער־טען פון יענער מאנארכיע איז אין אנ־פאנג פון דער איצטיגער מלחמה אפאיני־טער געווארען אלס דער קאמאנדיר פון די עסטרייכישע ארמעען, וועלכע זיינען געשיקט געווארען געגען סערביען. דער אנגריף אויף סערביען האט זיך גע־ענדיגט מיט א גענצליכען דורכפאל. די עסטרייכער האבען אין די שלאכטען מיט סערביען עדליכע א געוואלדיגען פער־לוסט, און האבען זיך צום סוף געמוזט צוריקציהען אהיים איבער'ן סערבישען גרענעץ.

אין ווען האט דאס פעראורזאכט גרויס אויפרעגונג, און די רעגיע־רונג האט באלד אנגעפאנגען אן אנגטער־זוכונג אין דער זאך. די אונטערזוכערס האבען שפעטער אבגעגעבען זייער בע־ריכט אין וועלכען זיי האבען די שולד פאר די עסטרייכישע כידערלאגען אין סערביען ארויפגעווארפען אויף גענעראל אויפענבערג, און אנגעציינט אויף די טעות'ן וואס ער האט געמאכט אין זיינע פלענער און אין אויספיהרען זיינע אטאקעס אויף סערביען. די אונטערזוכערס האבען אויך פארגעשלאגען, אז גענעראל אויפענבערג זאל אראבגעזעצט ווערען פון זיין אמט.

אום נישט צוצוציהען די אויפמערק־זאמקייט פון פאלק אויף די ארונטערזוע־צונג פון גענעראל אויפענבערג, וואס וואלט געהיסען ווי מורה געווען אז ער אנגריף אויף סערביען איז א דורכפאל, האבען די מיליטערישע אויטאריטעטען בעשלאסען אנצוגעבען אויפענבערגס צו־ריקציהען זיך פון דער ארמעע אויס אור־זאכען פון קראנקהייט וועלכע איז איהם גע־קומען פון אנשטרענגונג אין דער מלחמה אין אום די זאך נאך מעהר צו פערגלי־טען האט מען איהם געגעבען דעם טיטעל באראן פאר זיינע גרויסע אויפטהוען.

דעם גענעראל אויפענבערג האט מען געהייסען פאהרען אהיים, און זיין נאָ־מען האט מען פערשריעבען אין דער ליסטע פון די אפיציערען, וועלכע זיינען צוריקגעצויגען פון אקטיווען דיענסט אין דער ארמעע, און וועלכע זיינען אונטער־לעגען דעם קייזערס רוף פאר אקטיווען אנטהייל אין דער ארמעע.

גענעראל אויפענבערג איז געווען זעהר בעמי אפען פון זיין אראבזעצונג אין ער האט אנגעפאנגען נאכצווזכען די אורזאכען וואס האבען געפיהרט דער־צו. ווען ער האט זיך דערוויאוסט אז ער ווערט געהאלטען פאראנטווארטליך פאר דעם עסטרייכישען דורכפאל, איז סער־ביען האט ער געפארערט א טרייעל ביי וועלכען ער זאל זיך קענען רעכטפערטיגען אזן דערצעהלען וואס ער וויים.

אבער איז אפיציעלע רעגיערונגס קרייזען האט מען זיך צו איהם נים גע־וואלט צוהערען, אבער צווישען די מי־ליטערישע מענשען האט מען אנגעהויבען שטארק צו רעדען, אז גענעראל אויפענ־בערג פלאנעווטעט צו בעווייזען זיין אונ־שולד, און אנצוצייגען אז פעראנטווארט־ליך פאר די נידערלאגען פון דער עסט־ריכישער ארמעע איז נישט ער נאר ערצ־הערצאג פריעדריך.

אין א געוויסען טאג האט זיך גענע־ראל אויפענבערג אויסגעדריקט אין דער געגענוואר פון א גרופע גענעראלען אז ער וועט בשום אופן נישט דולדען צו זיין דער שיער לעזאזל פאר די חטאים פון אן ערצהערצאג וועמען מען האט קיין מאל נישט געדארפט אנפערטרויען די הויפט קאמאנדא פון די קייזערליכע אר־מעען, נאר פערקעהרט, מען האט איהם בעסער געזאלט פערשליסען אין זיין פא־לאץ אין ווען ער זאל זיך נישט מישען אין די מלחמה איהרונג.

דיעזע בעמערקונג פון גענעראל אוי־פענבערג האט דערגרייכט די אויערען פון ערצהערצאג פריעדריך, וועמענס איינפלוס האט געבראכט צו דער ארונטערזעצונג פון גענעראל אויפענבערג. דער קלימאקס פון דיעזער געשיכטע איז געקומען, ווען גע־נעראל אויפענבערג האט ערקלעהרט, אז אזוי ווי מען וויל איהם נישט אויס־הערען אין די אפיציעלע קרייזען, וועט ער שרייבען א בוך אין וועלכען ער וועט בעוויזען זיין אונשולד און בעווייזען אז דער ערצהערצאג פריעדריך איז פעראנ־טווארטליך פאר אלע עסטרייכישע ניי־דערלאגען, דאס בוך האט ער געזאלט לאזען דרוקען אין דער שווייץ.

אום דאס צו פערהיטען, האט קייזער פראנץ יאזעף ארויסגעגעבען א בעפעהל אז דער גענעראל זאל ארעסטירט ווערען אין געהאלטען ווערען אבגעזונדערט פון יעדען מענשען ביז נאך דער מלחמה. ער איז ענדליך איינגעשפארט געווארען אין פריזאן אהן א טרייעל אדער אונטערזו־כונג, און ער איז גענצליך אבגעשניטען פון דער וועלט ארום איהם.

אויף די פראגע וואס די מיטגליעדער פון אונגארישען פארלאמענט האבען גע־שטעלט דער עסטרייכישער רעגיערונג, האט דער מיניסטער געענטפערט, אז ביי דער איצטיגער צייט קאן מען נישט דיס־קוטירען אין פארלאמענט זאכען וואס האב־בען א שיכות מיט מיליטערישע ענינים.

זאב.

„פוסיק" מיט'ז מלבים און - רהומאטיזם

(פעליטאן)

פון י. ראזען.

צוויי שכנים האב איך אמאל געהאט. ביידע גרויסע צוויי נודניקעס. און ביי־דע האבען מיך יונגערהייד געטריבען — קיין אמעריקא.

אייגער האט געהאט א קראנקהייט — ער האט ליעב געהט „פוסיק" מיט'ן מלבים און דער צווייטער האט אייך גע־האט רהומאטיזם.

יעדער פון זיי האט מיך קראנק גע־מאכט מיט זיין קראנקהייט.

דער ערשטער פלעגט מיך פון געדולד ארויסברייגגען מיט זיין שטענדיגען פאס־מאקעווען זיך מיט'ן מלבים און דער צוויי־טער פלעגט „פארויסען" מיין לעבען מיט זיינע ערצעהלונגען וועגען זיין רהומאטיזם.

יעדער האט עס געטהון אויף אן אנ־דער אופן. ווען איך בין בעפרייט געוואָ־רען פון ערשטען, פלעגט מיך אריינכרי־גען דער צווייטער און לאכט נים, לעזער, זיי זיינען מיר דערגאנגען מיינע יאהרען און טעג.

דער צווייטער, דער מיט די „רע־מאטעס, האדמאטעס, אדער רומאטיז" — מיט דער נגינה מלרע — איז ער פלעגט זיין קראנקהייט אפט מאל אנדערש רופען, ער פלעגט מיך מוטשען פון פריה מארגען ביז נאכמיטאג. דער צווייטער וועדער, דער מלבים'דיגער, האט מיר געטרעטען די אדערען פארנאכט צו.

ביז ווי שפעט?

ווי נאט האט געגעבען. אמאל א פאר שטונדען בלויז, און אמאל — איך שווידער! — ביז שפעט אין דער נאכט.

איהר ווילט דאך אודאי וויסען ווי אזו האבען דאס אידעם אונ'ברחמנות־דיג מיר פערקירצט די יאהרען, און ווי אזוי האבען זיי דאס געמאכט. אויב איהר האט אביסעלע געדולד, וועל איך עס אייך דערצעהלען.

דער איר מיט די „רעמאטעס" איז געווען א פשוט'ער איר. א איר אן ארי־מאן אין מיט „הארמאטעס". אן על־טערער מענש געווען כל ימיו.

געוואוינט האט ער די צווייטע טיהר פון אונזער הויז, און איינשטעהן פלעגט ער גאנץ פריה.

פארוואס ער איז אויפגעשטאנען אזוי פריה ווייס איך נים ביז היינטיגען טאג.

צו האט ער דאס געטהון צוליעב די „הארמאטעס", וואס האבען איהם נים געלאזט שלאפען געבעך, אדער ער האט עס געטהון כדי מיר צו דערגעהען מיינע יאהרען, בין איך קיין מאל נים דערגאנ־גען איך איז בלויז איין זאך, און ווען איך בין נים אויפגעשטאנען, ווי פריה איך בין נים געווען אויף מיינע פיס, איז ער שוין געווען וואך פון פריהער און האט געלויערט אויף מיר ווי א קאץ אויף איהר קרבן, און האט געהאט א פול מויל, און ווי ער האט כיך נאר דערזעהן: „א גוט מארגען אייך פאנ ראזען" און די קלאג האט זיך אנגעהויבען.

נאנץ פאוואלינקע, מיט געצ'לטע, פערעלדיגע ווערטער, האט ער מיר גע־מוזט דערצעהלען פון אנהויב ביז'ן סוף וואס פאר א ביטערע און פינסטערע נאכט ער האט געהאט, ווי עס האט איהם תחילת אנגעהויבען צו שטעכען און צו ברעכען, ווי אין קאפ האט איהם געשווינהעלם און אין די אויגען איז איהם פינסטער געווארען און א ניט — גוטקייט איז איהם בעפא־לען און ער האט געמיינט אז אט, אט און עס קומט אן עק צו זיין לעבען...

כפל'ט עס, זייט מוחל, מיט צעהן אדער פופצעהן און איהר וועט האבען א שטיקעל בעגריפע ווי אזוי ער האט נעבעף געליטען תחילת נאכט....

דערנאך האט ער אביסעל אבגעגע־טהעמט אין מיט מעהר חשק האט ער מיר געשילדערט מיט אלע פישטשעווקעס ווי אזוי ער האט געליטען פון זיינע „רעמא־טעס" פון תחילת נאכט ביז ער האט מיך דערזעהן.

„עס האט נים געהאלפען, האט ער אנגעהויבען אויפ'ם ניי, „וואס מיין כאר־ציע זאל לעבען, מיין אידענע הייסט עס, האט מיך געריבען מיט עסיג און מיט ש פ י ר י ט ו ס" — אזוי פלעגט ער מיר אויסציהען דאס וואס, פארוואס ווייס איך נים — „עס האט נאר נים גע־האלפען. מיינע „קריזשעס" האבען מיר געבראכען און אט דא א — האט ער מיר געוויזען אויף א פונקט אויף זיין אונגליק־ליכען קאפ — און אט דא א האב איך געפיהלט זיי צעהן קאוואלעוס שטעהן מיט די האמערס און טראך, טראך; טראך, טראך, און דער לינקער פוס — נים פאר אייך געדאכט — זייכט מיר אזוי ווי מען זייכט איינעם — שינא ציון — די אדערען און א שוויים האט מיך בעגאסען און ווידער א ניט גוטקייט צום חל'ען, און א פיבער מיט א היטץ מיט א קעלט איז באלד אנגעקומען און א צאהן איז א צאהן האט מיר אנגעהויבען צו קלאפען מיין גאנצער הערפער האט זיך געווארפען און מיינע אויגען זיינען מיר שיער פונ'ם קאפ ארויסגעשפרונגען און מיינע הענד האב־בען מיר א כאפ געטהון מיט אזא וועטאג אז איך האב געמיינט איך עגדיג זיך, דער־צו נאך, ווי איהר ווייסט, פאנ'ראזען, — געוויס האב איך געוואוסט! — מיין מאגען איז דאך תמיד אויף צרות, דארף מיך פונקט ביינאכט אנכאפען א שפארע־ניש אונטער'ן הארצען, אז איך האב גע־ביינט איך זעה פאר מיר דעם מלאך המות....

און ווידער א ברעכעניש מיט א צור־פעניש, און באלד ווידער א נאגעניש אונטער'ן הארצען מיט א קאפ וועהטאג, אז איך האב דאס קיים אריבערגעטראגען. ערשט פאר טאג האט עס מיך אביסעל אבגעלאזט און, ווי איהר זעהט, שלעפ איך זיך קוים ארום אויף מיינע פיס....

אט אזוי אונגעפעהר פלעגט מיר מיין שכן געבען אינפארמאציע איבער זיין קראנקהייט.

פארוואס ער האט עס געטהון ווייס איך נים. צו האט ער ליעב געהאט מיך צו פלאגען, גלאט אזוי, לאז ער אויך ווייסען, צו האט ער געפיהלט, אז עס ווערט איהם לייכטער, ווייס איך נים. איך ווייס בלויז, אז ער איז מיר דער־נאנגען מיינע יאהרען. עס האט אויס־געזעהן, אז זיין גאנצער ציעל אין לע־בען איז מיך אויפצולעהרען וואס הייסט מיט זיין גאנצער נשמה.

און איך?

פרעגט שוין גאר נים.

איך דאנק גאט אויפשטעהענדיג און לענגערהיג זיך, וואס ע ר מיט „רעמא־טעס" איז הארט געבעך און איך בין דא — אין טראגמא!

דער צווייטער נודניק איז געווען אויך א איד, אויך א שכן, נאר אהן רעמאטעס.

ער האט ליעב געהאט מיט זיין גאנצער נשמה דעם מלבים מיט זיין פירוש אויף תנך, אויף „פוסיק", ווי ער פלעגט עס רופען.

און ווען איך פלעג זיי עס איז לוין ווערען פון שטעבעניש און ברעבעניש, פלעגט קומען גודניק גומער צוויי און האט געוואלט ניט אדערש, נאר אז איך זאל ארויס פון די כלים פון „זיין" מלבים.

איך ווייס נים וואס פאר א תכלית די צוויי פארשווענען וואלטען פון מיר געווען געמאכט ווען נים די פאגראמען מיט די רדיפות, וועלכע האבען מיך געבראכט אהער אין זיי געלאזט הארט.

* * *

און ווען עס הלומ'ט מיר אמאל, אז איך זעה אנהומע דעם מיט די „רעמא־טעס" און דעם צווייטען מיט'ן „פוסיק" ווייס איך מיר גיכער דעם טויט...

דער וואנדער מענש

פון בן־א. סאכאטשעווסקי.

ווען די זון האט זיך אין מארגען דעמערונג בעוויזען און איבער וואלד און פעלד איהרע שטראהלען געווארפען, האט דער וואנדער מענש זיינע אויגען גע־עיפענט און בעטראכט דעם טהאל, און וועלכען ער איז א נאנצע נאכט געשלאפ־פען און צווישען געהיימע חלומות געלעבט, וואס זיינען פאר איהם געווען קוואלען פון גליק אין וועלטען פון אייביגען פריע־דען, וואו מענשען לעבען און ליעבען, און ערהאט געשעפטשעט:

— חלומות, פארוואס זענען זיי אזוי שנעל אויעב, אזוי שנעל?

אין געזעסען איז ער נאך לאנג אין טהאל, גענומען פיהלען גוט, ווען ער האט צום ערשטען מאל, וואו די זון האט א גאלדענע קרון פאר דעם טהאל געטראגען. און א תפיסה האט זיך פון זיין הארץ ארויסגעריסען:

— זיי געבענשט אייביגקייט! קאן

(פארטזעצונג אויף ביידזש 8)

"געמאכט אין קענעדע"

קאסגרייוודס

מייל (טשיל־פרוף)

פייל אייל

אזוי לייכט ווי לאגער אבער בעסער פאר אייך.

א פראדוקט פון דער העכסטער פארזיכטיגקייט און פעהיגקייט אין אויסקלייבען די מאטעריאלען ביז אין פאקען פון די קייסעס.

די ריינסטע, געזונטעסטע אין קרעפטיגענדע ביער.

טעלעגראפירט פאר אייער דיעלער פאר א קויס.

פערלאנגט עס אין אייער האטעל.

געברייט אין צוגאסען אין די פלעשער בלויז אין דער ברויערי.

שיין העכער א האלבער יאהרהונדערט ווי דער קאס־גרייוזס לייבעל האט געהייסען דאס בעסטע אין האב־בען אין מאלט משקאות.